

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 360 K.
Félévre 190 K. Negyedévre 100 K.
Egyes szám ára — — 10 korona.

Budapest, 1922.

III. évfolyam, 47. szám.

Vasárnap, november 19.

Fascisták a fórumon.

(*) Nagy átalakuláson ment át Olaszország. Az egész világ arról beszél, ami az olasz királyság földjén történt. Még a konstantinápolyi eseményeket is elfeledte az izgalmas olasz hírek hatása alatt az európai közvélemény. A «fascisták» diadaláról szólnak ezek a hírek. A fascisták felvonultak több százezren és a nemzet örömrivalgása közt vették át a király megbízását kormány alakítására. A fascisták a nemzeti pártiakkal együtt meg is alakították a kormányt s erős kézzel iparkodnak Olaszországot visszaadni az olasz nemzetnek.

Sok mindenfélét beszélnek erről a fascista eseményről, de sok tanulságot rejt az magában számunkra is. Ép ezért röviden megmagyarázzuk olvasóinknak, kik azok a fascisták, mit várhatunk mi tőlük s lehet-e szó magyar fascizmusról?!

A «fascisták» nevet azok a hazafias olasz polgárok vették fel, akik egy társadalmi szervezetben osztálykülönbség nélkül tömörültek, hogy letörjék országukban a nemzetközi terrort és a liberális haszonlesést. Elnevezésüket a latin «fascis» szóból vették. «Fascis» volt az a vesszőnyaláb, melyet az ókori római birodalomban a lictorok

(testőrök) vittek a consulok (államfők) előtt, mint az államhatalom jelvényét. És csakugyan az olasz fascisták főtörekvése volt az állam tekintélyének és hatalmának visszaállítása. Vezérük, aki az egész mozgalmát kezelte, *Mussolini* nevű fiatal képviselő, aki életpályáján mint falusi néptanító indult el, majd a szocialista párt vezére és az «Avanti» (az olasz «Népszava») szerkesztője lett. A háború előtt kiismerte azonban a szocializmust és midőn meggyőződött, hogy a fának tanításai kivihetetlenek s csak romlására vannak a munkásságnak épűgy, mint az egész nemzetnek, volt bátorsága a szocializmussal szembefordulni. Koldusszegényen hagyta ott a dűsan dotált szocialista állást, de becsületessége, világos okfejtése és ékesszólása nagy tömegekben keltette föl a tudatot, hogy a szocializmus idejét múlt hamis tan és ártalmas a nemzetre.

A fascisták erősebb föllépése a háború után következett el, mikor a szocialisták és liberálisok Olaszországban is el akarták nyomni a hazafias polgárságot és sztrájkokkal, másrésről nyereszkeskedő spekulációval és árfelhajtással tették tönkre az országot. Mikor a szocialisták egyre erőszakosabban léptek föl és terrort akarták elnémítani a nemzet nagy többségét, hogy a bolsevizmust megcsinálják, *Mussolini*

Jungerth Mihály dr.,

külgyminisztériumi osztálytanácsos, az oroszországi sokezer magyar hadifogoly hazahozója.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

mozgósította a fascistákat. A nemzeti érzésű fascisták levették a szocialisták általános sztrájkját és szétverték a kommunistákat.

Az olasz kormány azonban ezután sem mert bátran föllépni az országrontó irányzatok letörésére, hanem a liberálisok és szocialisták nemzetellenes befolyása alatt állt. Ezt únta meg a hazas olasz polgárság s a fascisták, akik a szocializmus ellen győzelmesen keltek föl, most aztán a szocialista-barát kormányt is lemondatták.

Mussolini a kormányra került a fascistákkal. A királynak esküvel fogadták, hogy az állam tekintélyét visszaszerzik és az államhatalom erejét éreztetik minden országrontó irányzattal szemben.

Ha 1918-ban a magyar hazafiak is így tettek volna, ma nem volna drágaság, de nem volna Csonkamagyarország sem, hanem boldog lenne egész Magyarország.

Budapest, november 18.

Az olcsóság is — felelőtlen elem. Sándor Pálék nagyon félnek az olcsóságtól. Harci szervezetük, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, már ki is adta a riadót a falra füstött ördög ellen. Legújabb lapszámában a merkantilista njság valósággal rendőr után kiált, hogy «felelőtlen elemek» a kereskedőket olcsósági hullámmal akarják kedvezőtlen helyzetbe hozni. Nekikeseredve foglalnak állást a merkantilista urak az olcsósággal szemben, mely nyilván az «ébredők» műve lehet, vagy a «kurzus» (így hívják liberálisok a keresztény politikát!) újabb atrocitása. A blokk gazdasági érdekképviselete haragszik az olcsóságra, mihelyt a pudli mögé akar az befér-özni. De a parlamentben és a mezőgazdák rovására füligszájjal ordítják Popper—Rassai—Epstein kórusban a drágaság letörését. Ilyen a liberális. Mikor a maga bőréről van szó, hallani sem akar olcsóságról s «felelőtlen» elemet emleget. Csak akkor követel olcsóságot, ha azzal együgyű keresztény szavazókat bolondíthat és a földművelők ellen uszíthat. Igen is, kell nekik az olcsóság, de csak búzában, állatban és zöldségben. A boltban nincs helye az olcsóságnak, mert ez már nem lenne — jogrend.

A rossz — álmom. November 13-dika meg egy darabig gyásznapja lesz a magyar nemzetnek. Ekkor pecsételték meg a radikális-szocialista összeesküvők hazaárulásának következményét: az ezeréves Magyarország földarabolását. Négy éve kényszerítették a magyar nemzetgyűlést ennek a világerőszaknak törvénybeiktatására s négy éve uralkodnak a «győztes» balkániak az ezeréves ország elszakított részein. De mint akinek rossz a lelkiismerete és nem tud miatta nyugodtan aludni, a «hódító» szomszédokat is zavart álmok bántják. Ép az évforduló táján röpitettek világgá híreket rémlátomásaikról. A csehek, akik az ellenséghez pártolással szereztek érdemeiket a harctéren, azt álmodták, hogy százezerral több katonára van a magyaroknak fölszerelésük, mint szabad volna. Most pedig a belgrádi sajtó találja föl, hogy Horthy Miklós titkos szerződést kötött Mussolini olasz miniszterelnökkel katonai együttműködésre. Ez a rossz álmom izgatja nópok óta porkolábjainkat s nem tudnak nyugodni, bár tízszer annyi a fegyverük és katonájuk, mint e szegény magyar nemzetnek. Persze arra nem jönnek rá, hogy ezek a rossz álmok, ezek a rémlátomások mindaddig tartanak, míg a rossz lelkiismeret bántja őket.

A nemzetgyűlés hosszabb szünet után november 16-án ismét ülést tartott és ezen az ülésen az egyes szakminisztereket benyújtották azokat a szakjavaslatokat, amelyeket a vezetésük alatt álló szakminisztériumok a nemzetgyűlés szünete alatt előkészítettek. A Ház ezután néhány napra elnapolta üléseit, mert időt enged a bizottságoknak és képviselőknek, hogy a benyújtott törvényjavaslatokat tanulmányozzák és azoknak tárgyalását előkészítsék.

Bethlen István gróf miniszterelnök november 19-én, vasárnap délelőtt Hódmezővásárhelyen beszámolóbeszédet tart és beszédjében ismerteti a kormány legközelebbi munkaprogramját. A miniszterelnök nyilatkozik a külpolitikai helyzetről is. A nemzetgyűlés a miniszterelnök beszámolója után nyomban megkezdi érdemleges tanácskozását. A törvényhozás legsürgősebb feladatának tekinti az ország érdeke szempontjából fontos szakszerű törvényjavaslatok megszavazását. Ezek között nagy a jelentősége azoknak a reformoknak, amelyek a munkáskérdés rendezésére szolgálnak. A Ház még a karácsonyi szünet előtt foglalkozik az egyesületi és gyülekezési jog szabályozásáról, továbbá a munkásszabadság megoltalmazásáról szóló törvényjavaslatokkal. A kormánynak ugyanis eltökélt szándéka, hogy

a szakszervezetekből a politizálást egyszersmindenkorra kizárja,

mert a szakszervezetek tulajdonképpen a munkásság gazdasági érdekeinek a védelmezésére alakultak. Ezt a szervezkedést a kormány a jövőben sem fogja meggátolni, de törvényhozási úton eltiltja a szakszervezeteket a politizálástól és súlyos pénzbírságon kívül fogházzal bünteti azokat, akik a szakszervezetekben politizálnak vagy bárkit szakszervezetbe való belépésre kényszerítenek. A kormány ezenkívül szabályozni óhajtja a sztrájkjogot és lehetetlenné teszi, hogy poliitikai okokból sztrájkot rendezzenek.

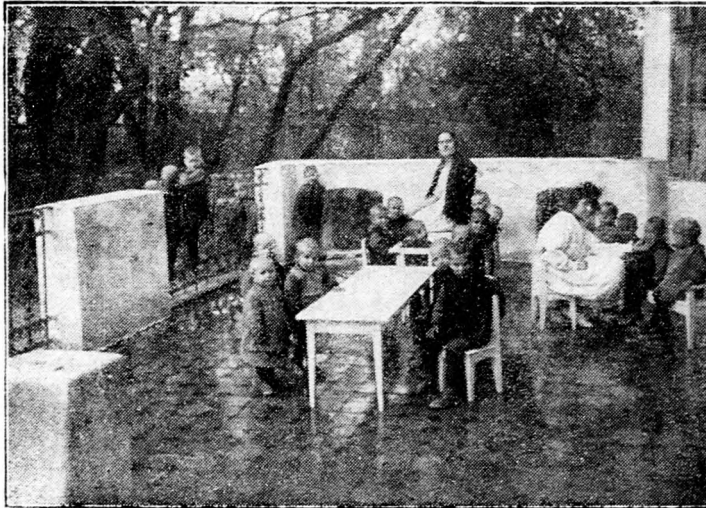
Kállay Tibor pénzügyminiszter a nemzetgyűlés összeülése után rövidesen benyújtja

a költségvetési törvényjavaslatot.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett Rakovszky Iván belügyminiszter legutóbbi nyiregyházi beszéde. A belügyminiszter hangsúlyozta, hogy a kormány és a kormánypárt olyan politikai irányzatot képvisel, amely a hazafias lelkiismeretből vezetve a bölcs és arany középúton akar haladni. Az az irányzat, amely ma magát liberálisnak nevezi, tulajdonképpen radikális és felforgató irányzatnak a hive. Ha a parlamenti liberális blokk hívei őszinték akarnának lenni, akkor becsületesen meg kellene vallaniok, hogy az októbristákkal állanak összekötetésben és hogy az ő blokkjuk nem liberális blokk, hanem forradalmi blokk, amelynek az a célja, hogy ismét felfordulásba vigye az országot. A belügyminiszter felelőssége tudatában kijelentette még, hogy a magyar kormány elég erős arra, hogy az országban minden újabb forradalmat és felfordulást megakadályozzon. Az a mozgalom, amely Magyarországon a fascizmus jelszavával megindult, nem hasonló az olasz fascizmushoz. A

Magyar Fascista Tábor

kiáltvány útján közölte tíz pontból álló programját. És ezzel a tízparancsolattal szerepelt először a nyilvánosság előtt. A kisgazdapárt tagjai ezt a szervezkedést nem tartják sem időszerűnek, sem célravezetőnek. Mivel a magyar fascista tábornak nincsenek láttamozott alapszabályai és törvényeink rendelkezése értelmében alapszabályok láttamozása nélkül egyesületek még ideiglenes működést sem fejthetnek ki, ezért Rakovszky Iván belügyminiszter az egyesület működését betiltotta és Budapest székesfőváros polgármesterét utasította a rendelet végrehajtására. A polgármester

Elhagyott gyermekek otthona Szentlőrincen.

a belügyminiszter rendeletét nyomban közölte az összes kerületi előljáróságokkal. A belügyminiszter rendeletére az államrendőrség budapesti főkapitányságának politikai osztálya azonnal megkezdte azoknak a kihallgatását, akik a fascista mozgalomban résztvettek. A rendőrség megállapította, hogy a *fascista tábor alakulása még a választás idejére nyúlik vissza*. A *Friedrich-Andrássy*-párt ugyanis jelöltjeinek támogatására többnyire fiatal emberekből tábort szervezett. Ezt a tábort, amelynek tagjait *darvaknak* nevezték, a választás után nem oszlatták föl, hanem belőlük a magyar fascisták tábora alakult, amelynek azonban *csak a neve közös az olasz fascistákéval*. *Friedrichék* szerették volna a tábor részére megnyerni az *Ébredő Magyarok Egyesületét* is, de rideg visszautasításra találtak, mert az *Ébredő Magyarok Egyesülete bizalmatlansággal viseltetik minden olyan mozgalom iránt, amelyben Friedrich Istvánnak vezérszerep jut*.

+MEZŐGAZDASÁG+

Cukorgyártás.

Irta: Windisch Rikárd dr., gazdasági akadémiai tanár.

Amikor a mindennapi életben cukorról beszélünk, ezen a néven azt a fehérszínű, vízben könnyen feloldódó, édes ízű testet értjük, amelyet süveg-, kocka-, porcukor alakban számos ételünk elkészítésénél, a kávé, a tea és más italok megédesítésénél úgyszólván napról-napra használunk és fogyasztunk. A tudomány nemcsak ezt a cukrot ismeri. Nagyon sok cukorféleség ismeretes.

Igy az emlős állatok tejében is mindig találunk cukrot, ennek neve tejcukor. A tehén teje 4—5% tejcukrot tartalmaz. Az érett szőlőbogyó levének édes íze szintén cukortól származik, amely megint másféle cukor, mint aminő a tejben van, ennek neve szőlőcukor. Ez utóbbi keményítőből mesterségesen is készülhet, a kereskedelemben krumplícukor néven szerepel. A mézben is találunk sok cukrot s pedig részben szőlő-, részben gyümölcs-cukrot. A felsoroltakon kívül egyéb cukorféleségek is ismeretesek, amelyeknek csak tudományos jelentőségük van.

Amit a mindennapi életben cukor, illetve répa- vagy nádcukor elnevezésen ismerünk, annak neve a tudomány néven saccharóz. Ez számos növény nedvében feloldott állapotban található. Nagyobb mennyiségben a cukornádban és a cukorrépában fordul elő. A cukornád és a cukorrépa ugyanazt a cukrot tartalmazzák.

Amikor azt mondjuk nádcukor, a cukornádból készült cukrot értjük, míg a répacukor elnevezés a cukorrépából

előállítottra vonatkozik. A cukornád hazánkban nem díszlik. Az forró égővi növény. Ahol a cukornád megerem, ezt használják cukorgyártásra. Nálunk a cukorrépat használják a cukor előállítására, miután ez nálunk természetesebb.

Minden növény és növényi rész számtalan apró sejtből áll. Ezek a sejtek oly kicsinyek, oly aprók a legtöbb esetben, hogy szabad szemmel nem is láthatók. A répa maga is számtalan apró sejtből áll. Ezek egymás mellett és egymás fölött szorosan elhelyezve alkotják a répa testét, amit közönségesen répának nevezünk. Amint egy óriási nagy épületben annak egyes helyiségei egymás mellett és egymás fölött szorosan el vannak helyezve, épen így vannak a répa testében egymás mellett és egymás fölött a sejtek is összefüggően elhelyezve. Minden épületben az egyes helyiségeket falak határolják, falakkal vannak azok egymástól elkülönítve. A sejteket a sejtfallal határolja s egymástól a sejtek sejtfallal vannak elválasztva.

Az egyes sejtek tartalma különböző. Tartalmaznak folyadékot is, a sejtnedvet, és ebben van a cukor feloldva.

A cukor gyártása a répából jövedelmező akkor, ha az kellő mennyiségű cukrot tartalmaz. A cukorrépat a takarmányrépából tenyész kiválasztás és nemesítés útján állították elő. A takarmányrépa cukortartalma csak 4—8%. Ellenben a cukorrépa elérheti a 16—18%-ot is.

A cukorgyártás idők folyamán nagyon tökéletesedett. Még 1836-ban egy mázsa cukor előállításához 18 mázsa répara volt szükség. 1894-ben ellenben már csak 7½ mázsa kellett ugyanennyi cukor előállítására.

A cukor előállítása cukorgyárakban történik. Közülök egyesek — a répából közvetlenül — csak nyerscukrot gyártanak. A cukorfinomító-gyárak ellenben a nyerscukrot dolgozzák fel finomított áruvá. Ezt a finomított cukrot fogyasztjuk rendszerint süveg-, por-, kockacukor alakjában.

Elméletileg a cukor előállítása egyszerű, miután azt már készen tartalmazza a répa. A nyerscukrot előállító gyárakban az alábbi műveleteket végzik: előbb cukortartalmú levet készítenek, ezt megtisztítják, majd besűrítik annyira, hogy a cukor kikristályozódhassék, s végezetül a cukoroldattól elkülönítik a kivált kristályokat.

A cukortartalmú lé úgy készül, hogy a kellően folszeletelt — előzetesen lefejezett és jól lemosott — répat meleg vízzel hozzák érintkezésbe. Az egyes sejtekben lévő cukoroldat a sejt falán át ömlik az ezeket körülvevő vízbe, míg a sejtekbe víz megy be. Ha tervszerűen ismétljük ezt a műveletet ugyanazon répaszeletmennyiséggel, a benne lévő összes cukrot — 0,3—0,4% kivételével — kivonhatjuk anélkül, hogy túlságosan híg oldatot kapnánk. Ebből a cukoroldatból — 100 kg. répából 100—120 kg., 16—18% cukortartalmú levet nyerünk — kristályos cukrot úgy kapunk, ha kellő töménységre befőzzük. Minél tisztább a cukoroldat,

úgy érte ezt: minél kevesebb benne a feloldott *nem cukor*, annál több kristályos cukrot szolgáltat az.

Ezért a befőzés előtt a levét megtisztítják, ami égetett mészhozzáadásával érhető el s a meszet utólag szénsavval választják le. Nyitott üstben nem ajánlatos a cukoroldatot befőzni, többek között azért sem, mert a cukor a főzés következtében megváltozik s eme megváltozott cukor többé meg nem szilárdul kristályosan. Ezért a megtisztított cukoroldatot olyan zárt szerkezetekben — üstökben — sűrítik be, amelyek gőzzel fűthetők és amelyekben levegőritkítás állítható elő, amely körülmények között a folyadék forrasi pontja alább száll.

A tisztítókból kikerült lé csak 12—13% cukrot tartalmaz, ennek neve híg lé. Ennek további besűrítése két részletben történik. Előbb mintegy 50%-osra sűrítik be, ekkor a neve sűrű lé. Ezt a műveletet bepárlásnak mondják. Utána következik a befőzés, amidőn kereken 85% cukrot tartalmazó

Hogyan lesz nagy árpatermésünk?

Irta: M. O.

(Két képpel.) Az őszi árpa a legbővebben termő kalászosunk. Hibája csak az, hogy nem egészen fagyálló és hogy nem ad sörárpát. Ezért nálunk nem termesztik oly kiterjedten, mint megérdemelné, különösen most, hogy fagyállóképességét nemesítünk nagyban fokozták.

Ha nem is annyira, mint az őszi, de bőventermő a tavaszi árpa is, ha megadjuk neki a kellő talajelőkészítést, nem tesszük sovány földbe és nemes magot vetünk.

Csakhogy hazánkban sok vidéken az árpa alá csak tavasszal szántják fel a földet. Ez nagy hiba, amely az árpa termését holdankint pár métermázsával is csökkenti. Az árpa alá már ősszel kell szántani és kitavaszkodás után a földet csak elboronálni és vetni. Ezzel nemcsak azt érjük el, hogy több lesz a talajban a nedveség és táplálék az árpa számára, hanem korán is vethetünk. Nálunk gyakori eset, hogy a tavasz hamar és hirtelenül száraz-melegre fordul. Különösen ekkor jár jól a gazda a korai vetéssel, mert az kél a legsebben és nő a legjobban. De ha ősszel nem szántotta meg az árpaföldjét, tavasszal kell azt felszántania, a szántáshoz pedig meg kell várnia, míg a föld jól megszikkad, ez pedig a vetést késlelteti. Ha azután későn tavaszodik ki és sietős a szántás és vetés, a gazda be sem várja földjének kellő megszikkadását, lágyan szánt és sárba keni be az árpát. Már pedig az árpa e tekintetben egyike a legkényesebb növényeinknek.

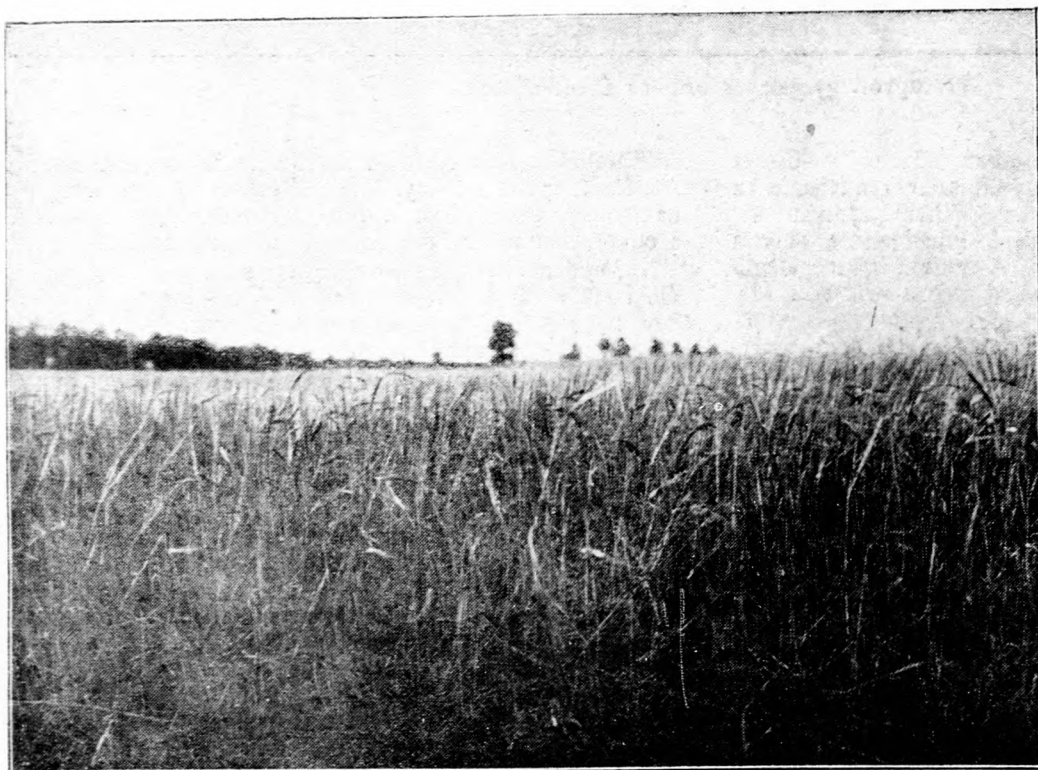
Friss trágyába nem szokás az árpát tenni. De, aki azt akarja, hogy nagy árpatermése legyenek, trágyás kapás után veti árpáját.

Sok helyen az árpa azért sem terem annyit, amennyit különben a föld állapotától és az időjárástól teremhetne,

mert silány, rossz fajta magot vetnek. Nemes mag után nemcsak búzánál, de árpánál is holdankint több mázsával nagyobb termést kapunk.

Hogy a jó talajmunka, a föld kellő trágyázottsága és a nemes mag még szomszédoknál is mekkora különbséget eredményezhet árpavetésünk állásában, azt mutatja az 1. és 2. ábra is, amely idei felvétel után készült. A 2. ábra a Hatvan mellett fekvő nagyteleki uradalomban a hatvani 122. számú nemesített árpa képét adja, az 1. ábra az uradalommal mesgyés egyik kisgazda földjén termelt nem nemesített, közönséges árpát szemlélteti aratás előtt. A 122. számú nemesített árpa az uradalmi táblán kat. holdankint 1340 kg-ot adott, míg a kisgazda földjén 845 kg. volt a nemesítetlen árpa termése.

A nemes fajta, a jobb talajmunka és a nagyobb trágyaerő javára tehát kat. holdankint öt mázsa terméstöbblet irandó. Ennyiért csak érdemes az árpa alá már ősszel szántani, az árpát a trágyától nem messze tenni és nemes magot vetni?

1. ábra.

Nemesítetlen közönséges árpa a nagyteleki uradalommal határos kisgazdaföldön; katasztrális holdanként 845 métermázsa terméssel.

kristályos pépet, ú. n. töltelék-tömeget nyernek. Ez utóbbit beleteszik pergető-készülékekbe — körrosta — ahol a cukorkristályok visszamaradnak, az ezeket körülvevő oldat pedig elkülönül. Az ily módon nyert kristályos cukrot első terméknek nevezik. Forgalomba ez nyerscukor néven kerül. Apróbb kristálykák alkotják s még némi cukoroldat is tapad hozzájuk. Ezért sárgás színű, ragadós, tapadós s nem kifogástalan tiszta, hanem répara emlékeztető nyers ízű.

A háború folyamán sokszor csak ilyen cukrot kaptunk.

A nyerscukorról — első termékről — lepergetett cukorszörpöt újból bepárolják, amikor abból megint, de kevesebb és kevésbé tiszta kristályos cukrot nyernek. Ezt a műveletet esetleg megismétlik.

Vége a lepergetett oldatból, amely még mindig 45—50% cukrot tartalmaz, bepárlás útján kristályos cukrot leválasztani többé nem lehet. Ekkor ennek a sűrű, sötét színű, sós-édes ízű folyadéknak a neve melász. A gazda ezzel haszonállatait takarmányozza. Ezzel készülnek az ú. n. melász-takarmánykeverékek. Felhasználható szeszfőzésre is.

A cukorfinomítók átvesszik a nyerscukrot, vízben feloldják, az oldatot megtisztítják, színtelenítik s kristályosítják, s vagy kristály-, vagy süveg-, vagy kockacukrot készítenek belőle.

Sugárgomba-betegség. A fűneműeken, főképp az árpa kalászában él egy apró, szabad szemmel nem is látható gomba: a sugárgomba. Ha ez állati szervezetbe jut, ott is képes életét tovább folytatni. Mikor a szarvasmarha árpaszalmát vagy árpapolyvát eszik, igen könnyen megtörténhetik, hogy egy toklász beszűrődik nyelvébe, pofájába, garatjába vagy nyelöcsővébe és oda beviszi a gomba spóráit is. Ott a gomba szaporodni kezd. Ekközben a szomszédos testrészeket gyulladásba hozza. Így képződnek a szarvasmarha torkán és nyakán ama daganatok, melyeket köznyelven «súly»nek mondanak és így alakulhat át a szarvasmarha nyelve kevésbé mozgékony, vastag, tömött, szívós «deszkanyelv»-vé. Némely esetben tályogok és sipolyjáratok törnek fel az ilyen daganatokból. Ha a daganat a test felületén van, legjobb kioperálni; a beteg nyelv sokszor gyógyul bemetszésekre és jódtinktúrával való esetelésekre. Ha az állatorvosi kezelés nem vezetne eredményre, célszerű az állatot meghízítva húsrá értékesíteni. A betegséget azonban meg lehet előzni úgy, ha árpapolyvát csak füllesztve vagy pácolva etetünk, mert ebben az esetben a toklások megpuhulnak, rágás közben nem tudnak beszűrődni a szövetekbe s így nem tudják bevinni a szövetekbe nyelv, hús stb.) a sugárgombát.

A baromfi mint rovarirtó. A baromfi szívesen táplálkozik rovarokkal. Kora tavasszal a kertben és szőlőben szorgalmasan összegyűjti a kendermagbogarat, vincellérbogarat, kávébogarat, a zöld cserebogarat stb. Ekközben jó ivóvízzel és szemes eleséggel is el kell azonban látni, mert a csak bogáron élő baromfi húsá olykor kellemetlen ízt kap. Rovarirtásra a tyúkon és pulykán kívül a gyöngytyúk is felhasználható. A tyúk kaparása ellen úgy lehet védekezni, ha nem hagyjuk tartósan a kertben, hanem naponkint egyszer-kétszer végighajtjuk és azután a baromfiudvarba tereljük át. Ha a gyümölcs vagy szőlő érni kezd, akkor a baromfiakat ki kell zárni a kertből, illetőleg szőlőből. A cukorrépatáblán is kitűnő szolgálatot tesz a pulyka a répbogarak összeszedésével. Nem kell egyebet tenni, mint a baromfit reggel a szántóföldre kihajtani s utána baromfi-pásztort járatni, aki a reá bízott falkát odatereli, ahol bogár van s aki egyúttal megitatja a baromfit.

A toll. Habár a ludakat évente többször is szokták koppasztani, általánosan az őszi vedlés előtti koppasztás (mellesztés) divik.

A tollkereskedelem különbséget tesz a tollak közt aszerint, hogy milyen baromfiról van koppasztva, milyen színű, nedvesen, vagy szárazon tépték ki a bőrből, sovány vagy kövér állatról való. Végre megkülönböztetnek a kereskedelemben fosztatlan, fosztott és pehelytollakat. Legértékesebb az a toll, mely ruganyos, könnyű és tartós. Ezért legtöbbször becsülik a ludak és fehér pulykák törzséről lekerült tollat, nem sokkal maradnak ezek mögött a kacsák tollai, de már a tyúk tolla kevésbé értékes, mert ez néhány év alatt elveszti rugalmasságát s így csak olcsóbb ágyneműek és divánpárnák tömésére lehet felhasználni. Legkeresettebb a fehér színű toll, habár a szürke ludak tolla is ruganyos és tartós, másrészt az ágyneműbe foglalás után színe úgysem tűnik fel. Saját céljaira tehát bárki nyugodtan használhat fel szürke ludtollat, de eladásra jobb lesz mégis fehér ludakat tenyészteni. A szárazon koppasztott toll értékesebb, mint a nedvesen koppasztott. A sovány liba tollát is tartósabbnak hiszik, mint a kövérét. Egyazon állatról való tollak közül legértékesebbek a pehelytollak, mert ezek legkönnyebbek és legjobban tartják vissza a meleget, míg ezekkel szemben a fosztott és még inkább a fosztatlan tollak sokkal kisebb értékűek. A farkok és szárnytollakat nem is jó kitépni a koppasztásnál, mert ezek értéket alig képviselnek, másrészt ezeknek hiányában a baromfiak szárnyaikat nem tudják a törzsön tartani, hanem lógatva vonszolják maguk után.

A tehén kora és a tejtermelése közti összefüggés. A tehének az ötödik-hatodik borju után (több száz tehén átlaga szerint) legnagyobb a tejtermenysége, aztán gyorsan süllyed. A zsírtartalom pár század 0/0-al csökken a kor előrehaladásával. Hogy azonban egyes egyedeknél az emelkedés, illetve süllyedés milyen mérvű lesz, az még megközelítőleg sem állapítható meg; az egyedi eltérések igen nagyok. Tehát az előhási tejtermelésből nem lehet biztos következtetést vonni arra, hogy mekkora lesz később a tejelés. Hansen a rajnavidéki ellenőrző egyesületek 1904–1907 évi adataiból azt olvasta ki, hogy az előhásiak 0.1–0.01 0/0-al nagyobb zsírtartalmú tejet termelnek, mint azon tehének, melyek már öt-hat borjút ellettek. Hittcher szerint pedig a tej a három-öt borjuzást követően legnagyobb, de a tej zsírtartalma évről-évre változatlan.

A rézgálic ára. A napokban kormányintézkedés jelent meg, amely a rézgálicot szabaddá tette. Az új rézgálic ára nagyban 400 korona és ezen felül.

2. ábra.

Nemesített hatvani árpa a nagyteleki uradalomban; katasztrális holdanként 13.4 métermázsá termékkel.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Tizenhét év óta lakom a jelenlegi lakásomban. Folyó hó 1-ig évi 4000 K lakbért fizettem. A bérbeadó a következő évre 5 mm. búzát kér évi bér fejében. Jogos-e a követelése, vagy sem? (Előfizető.) — **Felelet.** Amennyiben oly községről van szó, melyben a lakás szabad forgalma nem állított vissza, a bér határozott összegben van megállapítva. Kis lakásnál az 1917 november 1-én fizetett bérnek a négyszeresét lakbérként és az ugyanakkori bér 60/0-át kincstári haszonrészesezés címén kell fizetnie.

Kérdés. Hadikölcson kötvényekkel mit lehet fizetni? Ha igen, fizethet-e az apa a fiú helyett? (Egy olvasó.) — **Felelet.** Az ingatlan vagyonváltás fizetésénél fel lehet használni, azonban csak a saját jegyzésű hadikölcson kötvényeket.

Kérdés. Mikor fogják a vagyonváltást az 1000 holdon aluli birtokokra kivetni? mennyi ideig lehet fizetni és mikori búza árban? (R. P.) — **Felelet.** Előreláthatólag a jövő év első felében. Három évenkénti részletekben lehet fizetni. A búzamenyiségben kivetett váltást a fizetés idején kormányhatóságilag megállapított árban kell fizetni.

Kérdés. 1900-ban születtem, 1922 február 22-én bevonultam. Atyám 60–70 éves, 22 hold földje van. Miután egyetlen gyermek vagyok, a szolgálat alól fölmentést szeretnék kérni, hol kérem? — **Felelet.** Szülei nyújtsák be kérvényüket a honvédelmi minisztériumba.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

József királyi herceget autóbaleset érte. József királyi herceg a múlt szerdán délután felkereste a napokban megoperált szárnysegédét, *Álgya Papp* Sándor tábornokot, aki az 1. számú honvéd helyőrségi kórházban fekszik. Az esti kódban a főherceg autója a Gyáli-úton beleütközött egy út közepén álló, de ki nem világított sorompófabá. A heves üsszeütközés következtében a királyi herceg homlokán és kezén megsérült. Miután az autó összetört, a fenség és vele lévő segédtszije, *Bánfay* főhadnagy gyalog mentek be a közelben levő helyőrségi kórházba, ahol az orvosok rögtön ápolás alá vették a királyi herceget és sérüléseit bekötötték. József királyi herceg néhány napig a kórházban maradt, amíg sérüléséből kifolyólag minden veszély elmúlt. Betegszobájában felkeresték *Horthy* Miklós kormányzó őfőméltósága, *Belitska* Sándor honvédelmi miniszter, számos magasrangú pap s világi előkelőség.

Vilmos császár esküvője. Vasárnap folyt le Doornban a német birodalom egykori hatalmas urának, ma már 63 éves császárnak esküvője *Schönaich-M. Carolath* Hermina hercegnővel. A császár menyasszonya szombaton este érkezett az amerungeni pályaudvarra, amely előtt sok száz főnyi tömeg verődött össze. Mikor a hercegnő a vonatot el akarta hagyni, a lelkesedő tömeg majdnem áttörte az őrség kordonját, úgy hogy a hercegnőt egy rejtett kijáraton keresztül ültették autóra, mely őt és kíséreit Doornba vitte. A kastély kapujában a hercegnőt a császár fogadta és a kastélyba vezette. Maga a vasárnapi esketési szertartás, mondhatni, zárt ajtók mögött folyt le. Még a tanúk is titkos ajtókon keresztül jutottak a kastélyba, a szennazókra éhes ujságírók repülőgépen akarták megközelíteni a kastélyt, de a csendőrség ezt megtiltotta. A volt császár tábori egyenruhát öltött, sisakban és a Máltai-rend nagyszalagjával ékesítve, nyújtotta karját menyasszonyának, akin ezüsthímzésű, rózsaszínű selyemruha volt, fejét pedig orchideákból és rózsákból fűzött koszorú körítette. A házassági szerződésnek felolvasása után, délelőtt tizenegy órakor, a völgeény és a menyasszony polgári esketésre vonult, amely a kastélyon kívül, a városházán folyt le. A menyegzői menet ezután visszatért a kastélyba, ahol az egyházi esketést tartották meg. Az udvari lelkész beszédet intézett az új házasságokhoz, akik gyűfűt cserélve, fogadták az áldást. Az esküvőt szűkkörű ebéd követte és az új házasságokat a meghívottak szerencsekívánataikkal halmozták el. A tanukon kívül az esküvőn résztvevő volt trónörökös, *Eitel Frigyes* herceg, *Henrik* porosz herceg, a volt császár testvére, *Viktória* és *Margaréta* porosz hercegnők és a *Reuss* hercegi család feje.

Heinrich Gusztáv meghalt. Az irodalomtörténetírás és a német nyelvészet egyik vezéregyénisége, *Heinrich Gusztáv* egyetemi tanár kedden hajnalban meghalt. A hetvenkét esztendőst ért öreg úr egyike volt a régi tudósnevedék legjellegzetesebb alakjainak, aki mindvégig rugalmas és lendületes vitatkozó elméjével, örök frissességével, tölényes kritikai szellemével és elpusztíthatatlan gúnyjával fáradhatlan keresője volt az újnál-újabb eszméknek, felfogásoknak, értékeknek. A Magyar Tudományos Akadémia annyi méltatta *Heinrich Gusztáv* egyéniségét és tehetségeit, hogy *Arany János* örökébe, a főtitkári székbe ültette. Érdemei elismerésül a budapesti Pázmány Péter-Tudományegyetem rektorává és több ízben dékánjává választotta meg. Csütörtökön temették az Akadémia előcsarnokából és az egyházi búcsúztatót *Raffay* Sándor evangélikus püspök mondta fölötte. *Klebensberg* Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter részvétáviratot intézett az elhunyt tudós családjához.

Rubinek Gyula emléke. *Rubinek* Gyula halálának évfordulóján az elhunyt tisztelői nagyszabású emlékünnepe rendeznek azzal kapcsolatban, hogy januárra elkészül *Rubinek* Gyula élet-nagyságú arcképe, amelyet a Keresztény Kisgazda- és Földműves Párt tanácstermében helyeznek el. Ugyanekkor nagyobb alapítványt tesznek *Rubinek Gyula* nevére. E kegyeletes célra egy névtelen adakozó 2000 koronát küldött.

Magyar asszonyok országos tanácskozása. November 5-én, vasárnap délután országos közgyűlést tartott az új városháza dísztermében a *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége*. Ebből az alkalomból megjelentek az összes vidéki szövetséges csoportok kiküldöttei, *Horthy* Miklósné, a kormányzó őfőméltósága felesége, továbbá *Vass* József munkaügyi és népjóléti miniszter, *Schandl* Károly és *Petri* Pál államtitkárok, *Batthyány* Vilmos c. érsek, *Schandl* Károlyné és sokan mások. A rengeteg jelenlévő előtt *Tormay* Cecilia mondott hatalmas ünnepi beszédet.

— A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége eredetileg politikai célzattal alakult, mert négy esztendővel ezelőtt politika volt az emberiség két legnagyobb ideálját, az istenimádatot és a hazaszeretetet művelni. Ha Istent szeretni és hazát imádni politika, akkor a MANSz politikai szervezet. A szövetség kivitte falura és városba egyaránt a szövöszéket és ezirányú mozgalmunkat egész szívvel támogatja az ország. A kormányzó őfőméltóságú feleségének nagy érdemei vannak e téren. (Eljenzés.)

— Továbbra is elítélően fordulunk félre attól a sajtótól — folytatta beszédét *Tormay* Cecilia — amely vétkes Magyarország szélszakításában s amelynek lapjain megmarcangolt hazánk odafracsolt vérért látom. Az ifjúságot minden okos és hazafias kívánságban támogatni kívánja a szövetség és ezért a *numerus clausus* kérdésében a magyar anyák azonosítják magukat fiaikkal.

Óriási lelkesedés fogadta az elnöki megnyitót, majd *Kiss* Károly főtitkár terjesztette elő évi jelentését, melynek során beszámolt a keresztény sajtó diadalra juttatása tekintetében elért eredményekről és beszámolt a MANSz többi akcióiról. A többi felszólaló: *Perczelné* *Kozma* Flóra, *Spur* Istvánné, *Kiss* Ida, *Faragó* Béláné, *Ollinger* Béláné, *Farkas* Andorné, *Csiky* Jánosné és a többiek erőteljes fellépést, országos és falvankinti szervezkedést sürgettek és a gyermekvédelem és az ifjúság erkölcsi magaslalon való megtartása érdekében emeltek szót. A Himnusz eléneklése után osztott szét a magyar asszonyok komoly és nagy jövőre hivatott parlamentje.

Református lelkészek országos gyűlése. Az Országos Református Lelkészegyesület közgyűlése többnapos előkészítő tanácskozás után vasárnap délelőtt ért csúcspontjára. Czeglédy Sándor győri esperes-lelkész a nagytemplomban ünnepi istentiszteletet tartott, majd a kollégium történeti termében *Ravasz* László dr., dunamelléki református püspök szólt általános érdeklődés mellett. Arról beszélt, hogyan lehetnének a papok olyan pásztorokká, mint aminőket a mostani súlyos idők megkövetelnek. Délután az egyesület választmányi ülést tartott, hétfőn reggel pedig *Baltazár* Dezső tiszántúli püspök tartott kongresszusi szónoklatot. A református lelkészgyűlés egyébként dicsérendő határozatot hozott valóságos iratoknak a nép közé való juttatása céljából. A jelenlévő papok szövegében három métermáza búzáat ajánlottak fel kenyérből való készítésére, hogy ezáltal is közelebb jusson a falu hitéhez.

Lorein amerikai város magyar lakói hétszáz dollárt küldöttek. A loreini magyar egyletek és egyházak nagybizottsága ugyanis Ohio-ból 700 dollárt küldött a miniszterelnöknek a magyar gyermekek részére. A *Lovász* István és *Nagy* Károly pénztáros által aláírt levélben azt írják a loreini magyarok, hogy a sok csapástól megtépzott és földrepetert haza iránti ragaszkodásuk csak fokozódott és tettbeli segítségre sarkalta őket. A 700 dollár egyenértékű, 1,776.250 koronát, a loreini magyarok óhajának megfelelően, a Magyar Vöröskereszt Egylet osztotta szét az arra valóban rászorult inséges gyermekek között. *Bethlen* István gróf miniszterelnök magyar véreinknek ezért a megható ragaszkodásért megleghangú levélben mondott köszönetet.

A franciák magyar földön elhalt katonáik holttestét hazaszállítják. Szegedről tizenkét francia katona holttestét indították útnak hazájuk felé. A gall nemzet fiai a megszállás alatt haltak el és most Szalonikin keresztül hajón érik el a honi földet. Érdekes, hogy gyarmati katonáikat viszont magyar földben hagyják a franciák. A hazaszállítási akció országosnak mondható és Magyarországról, valamint a Balkánról mintegy hatezer francia katona holttestét vitetik haza.

A legelső magyar drótos.

Magyar drótos. Régi jó szokás szerint a magyar ember italozás közben is gondolt a drótos tóra s köszöntőjébe foglalta, hogy:

*«Isten éltesse soká a tótot,
Hogy magyar ne hordozza a drótot!»*

A világháború után reánk szakadt nagy nyomorúság még ezt a csekély örömröket is elvette, mert a trianoni kegyetlen békeparancs elvette tőlünk a tótföldet és a drótos tótok immár külföldön laknak. A drótozás igen pompás mesterség, mert nem nehéz, de szorgalmas munka után megélhetést biztosít a drótosnak. Van már magyar drótosunk is. Az első magyar drótos az Alföldön, Hódmezővásárhelyen kezdte meg a mesterségét. Neve *Semmi Kiss Imre*. Fiait huszonkét éves legény. Elettörténete igen rövid. Mindig a géplakatosságra vágyott, de szülei odaadták a hódmezővásárhelyi harisnyakötőgyárba s megtanulta a gépharisnyakötést. De nem maradt meg az első mesterségénél, mert nem szerette. Semmi Kiss Imre húszéves korában összeállt egy drótos tót barátjával és megtanulta a drótozást. Szülővárosában, Hódmezővásárhelyen gyönyörűt, csúfolták, lenézték a mestersége miatt. Ekkor barátjával nekiindult a világnak. Hódmezővásárhelyről Szolnokig, onnan Miskolcra vándoroltak folytonos munka közben. Miskolcra Budapestig foltozták a fazekakat. A fővárosban is jól ment a dolguk, szépen kerestek, de a Semmi Kiss Imre szíve visszavágyott ismét a szülővárosba, Hódmezővásárhelyre. Haza is ment. Munkásigazolványt váltott a rendőrségtől, melyet Hódmezővásárhelyen 4199. szám alatt állítottak ki. *Neve*: Semmi Kiss Imre. *Foglalkozása*: drótos. A legelső magyar drótos megindult a szülővárosában. Hátán a krasznica, benne a szerszámok, pléhek. Bekiáltott a rokonaihoz is:

— *Drótozni — foltozni!*... *No, mi megvan sok jukas fazekacská!*

Hozzálátott illendő alkú után a munkához. Összeeskábálta az eltörött fazekat, megfoltozta a lábást, de a szép porcellán tál megdrótozásáért nem fogadott el *plét*, hanem valami *zabálnyi-valót*. Szalonnát, kenyeret, lisztet. Hat napon át járja az uccákat, a tanyavilág ezer házikóját, de vasárnap hazatér a városba. Felöltözik csinos ruhába, vasalt inggel, gallérral, fényes cipővel, gavallérosan sétál a Kossuth-téren. És a leányok szeme megakad

a szép legényen, mert olyan még a mozgása is, mintha pesti jogász volna az a legelső magyar drótos. Keresete elég rendes. Hetenként két-háromezer koronát keres s azonkívül szalonna, zsír, liszt és baromfi is gyűl össze. Ha tanyákon megteelik a krasznicája liszttel, szalonnával, hétköznap is hazarándul a városba és kiűrti, hogy szombatra újabb szerzeményt hozhasson haza. Józan életű, szorgalmas fiú a legelső magyar drótos és valóban szép gyerek a talpán. Messze hangzó kiáltása szinte jól esik a magyar fülnek, mert magyar ember kiáltja Hódmezővásárhely utcáin végig:

— *Fazekat drótozni!... foltozni!*...

Semmi Kiss Imre az úttörő ezen a pályán, de bizonyosan következnek utána a többiek, mert

*Trianon elvette a tótot,
És magyar hordozza a drótot.*

P. T.

Megváltásra kerülő földbirtokok. Az *Országos Földbirtokrendező Biróság* legutóbbi ülésében az alábbi következő birtokokra rendelte el a megváltási eljárást: *Kutásó* községnek — Beck Miksa birtokára; *Vámospércs* községnek — Vecsey Miklós báró nyiracsádi és nyirmártonfalvai, latin szertartású káptalani bagaméri, valamint Székely és Izsó nagyléltai birtokára; *Szalkszentmárton* községnek — Vigyázó Sándor gróf örökösei birtokára; *Látrány* és *Somogytúr* községnek — Inkey Antal, Jankovich I. Iván gróf és Festetich Sándor gróf birtokára; *Egervölgy* községnek — Mária Terézia bajor királyné hegyhátygyertyánosai birtokára; *Kakucs* és *Nyáregyháza* községnek — kakucsi Leibner József és Nagykorós város birtokára; *Mátészalka* községnek — Weisz Miklós, Schreiber Bertalan, a Mátészalkai Takarékpénztár R. T. és Kiss István és társai birtokára; *Magyarnádlya* községnek — herceg Batthyány-Strattmann László birtokára; *Kemesmál* községnek — Erdődy Sándor gróf birtokára; *Murarátka* községnek — Inkey Nándorné báróné, férjezett Rudt Weinprechtne grófaé, Inkey Gabriella grófné és Inkey Ludmilla báróné birtokára; *Ráhadoroszló* községnek — herceg Batthyány-Strattmann László birtokára; *Harta* községnek — Vigyázó Sándor gróf örökösei hartamiklósi és hartabogáti, továbbá a kalocsai érseki uradalom és Teleki József gróf hartai birtokára; *Mikepércs* községnek — a nagyváradai latin szert. káptalan birtokára; *Pogony* községnek — Weiss Bertalan és társai salgótarjáni birtokára; *Omány* és *Uppony* községnek — Schwarcz Ignác birtokára.

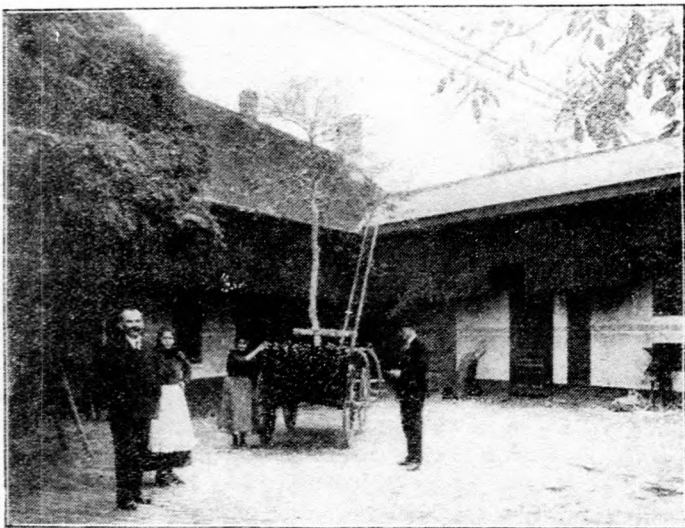
Megnyit a vecsési és üllői háziipari tanfolyam. A földmívelésügyi minisztérium a folyó évben megkezdett akciójával az ország különböző részein, mintegy száz községben szövőipari háziipari tanfolyamokat szervezett. Egy-egy község két-három szövőszéket és hozzávaló felszerelést kapott a földmívelésügyi minisztériumtól s a tanfolyamokat erre kiképezett tanítónok vezetik. A *vecsési* és *üllői* tanfolyam most tartott ünnepélyes megnyitására megjelent *Schandl* Károly államtitkár és *Juhász* Jenő min. osztálytanácsos, *Vargha* Gyula nyugalmazott államtitkár és a környék társadalmának vezető tagjai kíséretében. Schandl államtitkár beszédében behatóan ismertette a földmívelésügyi minisztérium célját a szövőtanfolyamok megteremtésével. *A magyar asszonyokat* — úgymond — *vissza kell vezetni a házi fonáshoz és szövéshez.* Meg kell teremtenünk újból a magyar szövőipart, *ki kell küszöbölnünk a selejtes méregdrága külföldi szövött- és pamutárakat.*

Vasmegegyében dühöng a trahoma. A vasvármegyei közgazgatási bizottság legutóbbi ülésén számot adott a tisztifőorvos a *ragadós szembetegség* (trahoma) rohamos terjedéséről. Egyedül a szentgotthárdi járás huszonhat községében közel ötszáz megbetegedés fordult elő legutóbb. A bejelentés hatása alatt nyomban intézkedés történt, hogy megfelelő számú gyógykezelési központot állítsanak föl, ahol a körörmokok el fogják látni a betegeket.

Az *Ébredő Magyarok* gyászünnepeket rendeztek Magyaróvárott. Vasárnap volt egy éve, hogy a nyugatmagyarországi felkelőknek le kellett szerezniök. Ebből az alkalomból az *Ébredő Magyarok* Egyesületének országos szervezete a magyaróvári ébredőkkel karöltve megragadó gyászünnepeket rendezett, amelyen megkoszorúzták a nyugatmagyarországi harcokban hősi halált halt *Éhn* István és *Vesmakó* István felkelők sírját a magyaróvári temetőben. Az ünnepségen a központ részéről megjelentek *Hegedüs* György és *Hir* György nemzetgyűlési képviselők, *Prónay* György, *Héjjas* Iván, Magyaróvár és Moson városok valamennyi hatóságai, egyesületei és az iskolák növendékei.

Beszédes László szobrászművész meghalt. Férfikora delén, negyvennyolcszázéves korában, november 10-én reggel meghalt Beszédes László, az ismert szobrászművész. Beszédes László évtizedek óta kiállító művésze volt a tárlatoknak és mint ilyen, *több kitüntetéssel is nyert el*. Munkái mindig éreztették, hogy magyar föld szülötte; istenadta tehetsége a magyar faj termő erejéből fakadt. Beszédes a háború előtt évekig időzött Afrikában és Kiszáziában és az azóta híressé vált Kemál basával baráti viszonyban állott. Halálhíre országszerte mély gyászt kellett.

Tejgazdasági vándorgyűlés Bábolnán. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tejgazdasági bizottsága vándorgyűlést rendezett Bábolnán, amelyet összekötött a bábolnai és kisbéri ménésbirtokok megsemmisítésével. A tejgazdasági vándorgyűlésen mindenképp a bábolnai és kisbéri ménésbirtokok igazgatói ismertették a ménésbirtokok üzemét és tenyésztési eljárásait, majd *Konkoly-Thege Sándor dr.*, az OMGE titkára tartott előadást a tejgazdaság időszerű kérdéseiről. A vándorgyűlés egyhangúlag elfogadta az előterjesztett határozati javaslatot, amely *tiltakozi a szabad tejforgalom korlátozásait és olyan tejárák megállapítása ellen, amelyek a termelési költségekkel arányban nem állva, a tejtermelés visszafejlődését és a tejgazdaság elsorvadását fogják maguk után vonni.*

Dobó Ignác szegedi gazda paprika-malmának udvara.

A dohány átváltási árának újbóli emelése. Megírtuk, hogy a kormány, tekintettel a dohánytermelők jogos és méltányos kívánságára, a termelőknek nemrégén megszabott dohányárakat újra jelentékenyen felemelte. Ezek szerint a *debrői* dohány árát 50.400 koronáért válthatja be métermázsánként a dohányjövődék, míg az elsőrendű minőségű *szentandrási* dohányért mázsánként 36.000, a másodrendű minőségű dohányért 23.110 koronát, a *fehérvirágú muskotálydohányért* 28.800 koronát, a II. osztályú hasonló dohányfajtáért 18.160 koronát fizet a kincstár a termelőnek. A *szivarhoríték* beváltási ára 36.000 korona, a *finom kerti dohány* 50.400 és a *középfinom kerti dohányé* 34.500 korona. A *nagylevelű közönséges tiszal, debreceni, szegedi és szuloki* dohány beváltási ára 10.800 koronánál kezdődik és 30.000 koronánál végződik mázsánként. — Itt említjük meg, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület dohánytermelési bizottsága az elmúlt héten ülést tartott, amelyen határozati javaslatot fogadtak el. Többek között arra kérték a pénzügyminisztert, hogy az 1923-ik évi termésű dohányt legalább is oly árban fogja beváltatni, mint amely árak az 1913—15. évekre megállapított áraknak búzaparításban megfelelnek; a fuvarpótlék a beváltó hivatalokba tengelyen való szállításnál métermázsánként és kilométerenként legalább 24 koronában állapíttassék meg; a dohánybeváltási szakértők napidíja legalább ezer koronában állapíttassék meg; azon dohánytermelők, akik dohányosaik részére nagyobb előleget kénytelenek nyújtani, részükre, amennyiben ezt kérelmezik, nagyobb kincstári előleg sürgősen utaltassék ki. — Az ülésen jelenlevő *Tömör Kálmán* államtitkár kilatásba helyezte, hogy *jövőre búzaparításban fogják megállapítani a beváltási árakat.*

Országos baromfikilállítás Debrecenben. A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete a Debreceni Mezőgazdasági Kamarával és a Keletmagyarországi Baromfi- és Galambtenyésztő Egyesülettel december elején *baromfi- és galambkiállítást* rendez. Az országos egyesület három arany-, két ezüst- és két bronzérmét adományozott jutalmazásra.

Megdráguít a dohányárú. November hó 12-én a következő új dohányárak léptek életbe:

Különlegességi dohánygyártmányok: Szultán Flór 2800 K, kiváló finom török dohány 2400 K, Purzicsán 600 K, Hercegovina 550 K, szentandrási, érsekújvári vagy rétháti 250 K. **Különlegességi szivarok árai:** Regália Favorita egy darab 52 K, Regália 49 K, Regália Média 46 K, Virginia 36 K, Portorico 30 K. **Szivarok:** Amneris 20 darab 220 K, Khedive 20 darab 240 K, Princesszás 20 darab 160 K, Dámes 20 darab 120 K.

Pipa- és szivarkadohányok: Legfinomabb török 100 gramm 1000 K, finom török 100 gramm 480 K, finom hercegovina 268 K, középfinom török 184 K, legfinomabb magyar szivarkadohány 110 K.

Szivarok: Regalitis darabja 36 K, Trabuco 32 K, Britanica 32 K, Rositta 17 K, Portorico 15 K, Cigarellos 12 K, Pannonia 7 K, rövid szivar 12 K.

Cigaretták: Memphis 8 K, Mirjam 10 darab 55 K, Király 10 darab 55 K, Hölgy darabja 5 K, Simphonia 3 K, Duna 1.80 K, Jenidgé 2.70 K, Dráma 1.80 K, Magyar 1.30 K.

Az Első Dunagőzhajózási Társaság 72.750 darab új részvény kibocsátásával részvénytőkéjét 229,162.500 osztrák koronára emeli fel. Két régi részvény egy új részvény átvételére jogosult. Az új részvények vételára egymillió osztrák korona.

Mi haszna van a petróleumnak? A modern kor ipari szükségleteinek kielégítésénél ezideig a legfontosabb szerepet a szén és a vas játszották, újabban azonban egy harmadik nagyfotosságú ipari tényező lépett fel, a petróleum, amely anyag egyrészt kitűnően helyettesíti a szenet, másrészt egyes gépek hajtására kizárólag csak ez használható fel. A petróleum óriási előnye a szénnel szemben abban rejlik, hogy könnyebben szállítható és kevesebb helyet foglal el. A petróleumnak ezerféle alkalmazása van gazdasági és ipari életünkben, sőt még az orvostudomány is felhasználja, úgyannyira, hogy mindennapi életünk sokkal jobban összefügg a petróleummal, mintsem gondolnánk. Mint világítószerező átalátosan ismeretes volt; fűtőanyagul, egyes gépek hajtására már régen felhasználták. A világításnál azonban kiszorította a petróleumot a villany (amely természetesen sokkal tökéletesebb), a földgáz, az acetilén; a tüzelésnél fával, szénrel; az egyes motorok hajtásánál pedig növényi, vagy állati zsírokkal pótolták. Így tehát ezen alkalmazásokban a petróleum nem mint kizárólagos, nélkülözhetetlen és pótolhatatlan anyag szerepel. Az autók, repülőgépek és tengeralattjárók hajtóerejét azonban kizárólag csak a petróleum, illetve a petróleumnak destillációs (finomított, lepárolt) terméke szolgáltatja. Ezenfelül a petróleum melléktermékei mint gépkényszer, mint orvosi kenőcsök, egyes fontos altatószerek is nélkülözhetetlen szükségleti cikkek. Ha a tengerjáró hajóóriások fűtését is petróleummal fogják eszközölni — és ha a vegyi kutatások tökéletesedése folytán a petróleumból még finomabb anyagokat fognak előállítani — úgy a petróleum el fog érkezni az ipari világalalom tetőpontjára. *Dr. K.*

Nehéz sora van a török menyasszonyságnak. A török családoknál szokás, hogy ha a fiú elérte tizennyolcadik életévét, a család megtárgyalja házassága kérdését. A Korán, a törökök szentírása, helyteleníti az agglégényi életet s minél vallásosabb a török család, annál inkább sürgeti a fiú házasságát. Legtöbbször az anya vagy egy közeli nőrokon vállalja a szerepet, hogy a fiúnak megfelelő feleséget keressen. Ha ilyet talál, a két család között diplomáciai tárgyalások indulnak meg. Ha ezek sikerre vezetnek, akkor a leány egy idősebb nő kíséretében felkeresi a vőlegényjelölt házáat. A leány bemutatása a háremben történik meg s csak nők jelenlétében. A teremben lévők nagy feszültséggel várják, míg az ajtó felnyílik s megjelenik a menyasszonyjelölt, kezében kávéstálcával. Ez tudniillik a ceremóniához tartozik. A kiválasztott az ünnepies bemutatkozásnál kávét ajándékoz a vőlegénynek. Az ifjú hölgy azután a terem közepén megáll s türelmesen várja, hogy a társaság megszemlélje s véleményt alkosson róla. S csöndben hallatszanak a vélemények: Mily nagyszerű szemek! Gyönyörű nyak! Elragadó termet! Természetesen mindenki azon igyekszik, hogy a leány a vőlegénynek megtessék és házasság legyen a vége. A vizsgálódás után a leányt egy másik terembe vezetik, ahol bizonyos kérdésekre kell felelnie. A kérdésekből ítél meg, vajjon a leány elég művelt-e s hogy helyes nevelésben részesült-e. Ha a leány ellen nincsen semmi kifogás, az apák befejezik a tárgyalásokat. A vőlegény berendezi az új otthonát s megajándékozta hitvesét egy bizonyos mennyiségű arannyal, amely mintegy életjáradék arra az esetre, ha később netán elválnának. A leány saját vagyonával mindenkor szabadon rendelkezik.

TRÉFÁK

Az előzékenység irányadója.

Egy földműves szénát visz a kocsiján hazafelé. Az út, amelyen hajt, olyan keskeny, hogy két kocsi el sem férne egymás mellett. A gazda észreveszi, hogy a kocsi után jön egy lovas, mire megáll az út szélén s megvárja, míg a lovas a kocsi elé kerül. Nem sokkal később egy kerékpáros kiált a gazda felé:

— Hé, hajtson balra, térjen ki nekem!

— Na, nem olyan sietős a dolog! — kiáltja vissza a gazda s lassan mégis balra tart, de nem áll meg.

A kerékpáros nagynehezen el tud menni a kocsi mellett s mérgesen odaszól a gazdának:

— Nem tud megállni egy kicsit, majdhogy nem az árokba fordultam! Mikor az a lovas ment előttem, akkor meg tudott állni?! —

— Ja, az ló volt, de maga nem eszik szénát!

A megtalált ötlet.

Pest egyik külvárosi utcájában volt boltja egy szegény cipész-mesternek. Sehogy se ment szegénynek a boltja, míg egy napon pompás ötlete támadt. Kiakasztott az ajtajára egy cédulát a következő szöveggel:

ITT GYORSAN TALPALUNK CIPŐT!
BÁRKI MEGVÁRHATJA.

Az ötlet bevált. Akik elunták más suszternél a több heti várakozást, no meg akiknek csak az az egypár cipőjük volt, amit épen a lábukon viseltek, mind idejöttek talpalni a szegény suszterhez.

Hamarosan házat is vett ökelme és munkája vegeztével derűs arccal állt ki pipázgatni a boltja elé. Vele szemben, az utca másik felén egy ugyancsak vékonyképzű fodrász-mesternek volt a boltja, aki megirigyelte emennek a jó ötletéből fakadt szerencséjét. Törte a fejét ő is, hogy mit csináljon, végül ő is kiakasztott boltajtájára egy cédulát. Ez volt rajta:

ITT POMPÁSAN BOROTVÁLUNK.
BÁRKI MEGVÁRHATJA!

A talpraesett tréfán jót mulattak az emberek és a derék fodrász boltját sokan látogatták azután.

Pipaszó mellett.

Olvasta a délamerikai földrengés részleteit? Többek közt azt is írták a lapok, hogy olyan nagy volt a földindulás, hogy még a buenos-ayresi földtani intézet földrengést jelző készüléke is eltört.

— Szép kis szerszám lehet! Más dolga sincs, mint a földrengést jelezni, attól is eltörik...

— Erről a cseh katonák jutnak az eszembe. Azok is hőködnek, legénykednek, csak akkor mondják fel a szolgálatot, ha háborúra kerül a sor...

Féllállat emberek. Kelet-Afrika Kénya-kolóniáján egy eddig kevésbé ismert keletafrikai népfajt fedeztek fel, amely a Rudolf-szigetéről jött erre a területre, «*El Molo*» a faj neve, ami magyarul «szegény ördög»-öt jelent. Nevük kétségkívül gazdasági helyzetükre vonatkozik. Az egész törzs mintegy hetven lélekből áll, főnökök *vak*. Pálmalevelekből készült viskókban laknak, amely alig védi őket az időjárás viszontagságai elől. Kizárólag hallal táplálkoznak, amelyet rendkívüli ügyességgel fognak el a vízben. Egyedüli italuk a tengervíz s a táplálkozás egyformasága, egészségtelen volta, az egyébként is testileg összeroncsolt fajt egészen másformájúvá tette, mint minden más ismert népfajt. Több bennük az állati, mint az emberi. Az «*El Molo*» faj betegségére jellemző, hogy egy óránál tovább nem bírják ki víz nélkül s ha nem kapnak italt, felcserepesedik az ajkuk és vérezni kezd. A törzs sajtóságos, máshol nem ismert nyelvet beszél, de ismerik a Nilus völgyében használt Sambur-nyelvet is. Az ifjabb sarjadék apja ósrégi nyelvét már nem akarja megtanulni, mert szerintük a Sambur-nyelv elegendő ahhoz, hogy megéljenek vele a más népfajokkal való érintkezésben.

Papagály mint detektív. A párisi rendőrség néhány nap előtt letartóztatott egy embert, aki vonakodott a nevét megmondani. A rendőrségen azt hitték, hogy egy régen keresett betörő jutott a kezükbe, de semmit sem tudtak rábizonyítani. Az embernél, amikor elfogták, egy papagály is volt kalickájában. Egyszerre csak a madár kedves szemhunyorgatással megszólalt:

— *Halló Leonard!*

Igy tudta meg a rendőrség, ki áll előtte, mert épen egy ilyen nevű betörőt kerestek. A papagály mégis okosabb volt, mint detektív kollégái.

A színek gyógyítanak. A színeknek az idegekre való hatása már régóta ismeretes s az idegbetegségek gyógyításánál mind gyakrabban használják a színhatást. Az ember nagyon különböző módon viseltetik a színekkel szemben, mindig attól függően, milyen a hangulata. Az ideggyógyintézetekben való megfigyelések szerint az ideges férfiakra leginkább az erősen vörös színek hatnak, a búskomorakra az égszínűk, a feldühödtökre a zöld. A nőknél más színek hatnak: az idegesekre az ibolya és a gyengezöld, a búskomorokra a kék vagy rózsaszín, a kissé haragosokra a zöld vagy a barna. Egy olasz elmegyógyintézetben kísérleteket végeztek a színek gyógyító erejével. Az intézetben három terem van: az egyiknek minden része és berendezése ibolyaszínű, a másik kék, a harmadik pedig piros. A betegek ezekben a teremben tartják. Egy beteg, aki egyáltalán nem beszélt, betettek a vörösterembe s három órai ott tartózkodás után megnyugodott és beszélni kezdett. Egy másik beteg, aki minden táplálékot visszautasított, hangosan követelte az edelt, miután huszonnégy óra hosszat ugyancsak a vörösteremben tartózkodott. Egy másikat, aki halálfélelmében megőrült és dühöngött, a kékteremben egy nap után teljesen megnyugodott. Az ibolyaszínű terem még inkább hat. Egy idegbeteg egy éjszakát töltött ebben a teremben s azután kijelentette, hogy teljesen jól érzi magát s szeretne hazamenni. Angliában a háború alatt az idegsokkosok gyógyításánál használták a színeket. Itt a vörös és a barna színeket mellőzték, ellenben a kórtermek berendezése s a mennyezet kék volt. Az ideges gyermekek hangulatára igen jó hatással van a vörös szín. A minden iránt közönyös gyermekeknél a kék vagy kékes ruha tesz jó hatást. Egy igen különös esetet figyeltek meg ugyancsak Angliában. Egy lábbeteg gyermek forró nyári napon rem mert átmenni az utcán. Amikor egy színes napernyőt adtak a kezébe, igen szívesen tartózkodott a szabadban, az utcákon s sohasem gyötörte a félelem.

REFORM-FOGÁSZAT.

Műfog kaucsukba foglalva 500 K. Reform lemezen műfog 1000 K. Reform műfog szápadlásmentes 1500 K-tól 2000-ig. Amerikai porcelán fogkorona 2000 koronától. Plombák, fogtisztítás mérsékelt áron. Vidékieknek soron kívüli rendelés egész nap. Vasár- és ünnepnap 10-1-ig. Dentist FENYVESI MÉNYHÉRT fogászati intézete, Budapest, IX. ker., Ráday-utca 5. szám. (Kálvin-tér mellett.)

CSALÁDI-ISKOLAI-SZÍNHÁZI MOZIT AKAR?-IRJON!
HATSCHEK FARKAS MOZBÉST
IV. KÁROLY KÖRUT 26.

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsros-bőrből a legjutányosabb napi áron szerezhetők be a

„HANGYA” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

Tehénbőr-csizmák, boxcsizmák, munkáscipők nagy választékban.

A Magyar Gazdák Biztosító Intézete

a **Gazdák Biztosító Szövetkezete**

Igazgatóság: Budapest, Üllői-út 1.

(3. folytatás.)

III.

— Ki jöhet ilyenkor? — nézett föl apám.

— Talán a soffór — vélekedett mama, én pedig ugrottam ajtót nyitni.

De alig léptem az ajtóhoz, önkéntelenül is meghátráltam. Az ajtó recés üvegtáblája előtt több alak állott, akik lapos sapkájukról ítélve katonáknak látszottak a félhomályban.

— Apus, itt többen jönnek, — szóltam hátra, kicsit megszeppenve s a következő pillanatban már ott állt mellett-em Tibor.

— Értem jönnek — dűnyögte bosszusan. — Micsoda tolakodás?

S a másik szemhunyorításban kinyitotta az ajtót. Három aranyujtásos, idegen nemzetbeli törzstiszt állott a küszöbön. Tibort megpillantván, mindhárman feszesen és hosszú ideig szalutáltak, aztán az első közülök, akinek ősz kecskeszakállja volt, peckesen jelentette franciául:

— Bocsánat fenség, hogy bátorkodunk terhére lenni, de Bommadráda népe türelmetlenül várja jövendő fejedelmét.

Fenség! Bommadráda fejedelme! Ah! — kis hija, hogy ott az előszobában el nem ájultam. B-nt a szobámban csörrenve hullt ki apám kezéből a pezsgős pohár. Tibor kelietlenül tessékelt beljebb a bommadrái tábornokot s a kíséretében jött két ezredest, bemutatta először is nekem, aztán pedig engem őn-kik, hogy:

— A menyasszonyom.

Ezútan a három tisztet bevezettük az ebédlőbe, amely ezekben a percekben teljes határozottsággal forgott velem, sőt miként azt észrevettem, szegény mamával és édesapámmal is, aki, miután anyus poharakat tett az urak elé, most váltig ezzel a szóval próbálta kihúzni a pezsgőspalackból a dugót, hogy:

— Bommadráda... Bommadráda... — amely kijelentést különösen a kecskeszakállú tábornok mindannyiszor egész méltóságos alakjának kip-ckelésével tette ünnepessé. Minthogy azonban leendő országunk neve ezúttal nem bizonyult alkalmasnak a dugóhúzásra, a pezsgőt a beretvált-képzű fiatal ezredes bontotta fel, bizonyára bommadrádai szokás szerint a mennyezetig lövetve ki a palackból a dugót.

— Vivát Bommadráda! — kiáltotta ugyanekkor apám, aki reggel még a hivatalban volt kénytelen kölcsönkérni az ebédpénzt, jóéjkor pedig már Európá egyik legexotikusabb országa jövendőbeli apósának érezhette magát. Hát ez, köztünk maradjon szólván, igazán bommadráda!

Tibor a pohár pezsgő kiürítése után rövid cerclét tartott az urakkal, akik némi köhécselés közben kifejezésre juttatták előtte népüknek amaz óhaját, hogy őfensége (t. i. Tibor — no szegény polgári ideáлом Géza, mégis csak jó volt, mentől messzebbre eloldalognod este a bálról!) lehetőleg még reggel útrakeljen a küldöttséggel, már mint övelük.

Őfensége azonban határozottan kijelentette, hogy mindaddig szó sem lehet az elindulásról, amíg énvelem legalább is polgári házasságra nem lép itt Budapesten a magyar törvények szerint, az egyházi esketést meg egyéb szertartásokat természetesen besorozván a bommadrádi fejedelmi beiktatás ceremóniái közé. Mivel pedig a budapesti polgári esketés a legjobb esetben sem történhetett meg délelőtt tízóra előtt, végre

megállapodtunk abban, hogy a küldöttség délután két órára rendelj meg a különvonatot és mindnyájan, tehát nemcsak a tiszték, hanem velünk együtt apukáék is, azonnal utazunk Bommadráda kies országának hasonló nevű szék-városa felé.

A mama rögtön csomagolni akart. Tibor, vagyis bommadrádai címe szerint II. Tibériusz őfensége fejedelmi kiegészítéssel intette le.

— Ugyan, kérem, micsoda gyerekeskedés ez megint? Hadsegédem (itt a kecskeszakállú tábornokra mutatót, aki már vörös volt az italtól, akár a főtt rák) reggel a mamának is új kelengyét rendel, ép úgy, mint Milának vagy a tatának. A régi holmi mind itt marad a lakásban.

Ébbe anyus is belenyugodott és boldogan töltött pezsgőt a szomjas uraknak, akiket ez újabb pohár kihörpintése után völegényem őfensége kegyelemben elbocsátott, miután a kissé már nehezen értő hads-gédét már megelőzőleg oda-rendelte volt reggel nyolc órára a szállóbeli lakására, apus-sal meg részint előkerestette, részint pedig megíratta a há-zasságkö-éshez szükséges okmányokat, végül mindezeket rá-bizván Monteboc tábornokra, minthogy erre a névre hallgatott a kecskeszakállú és rákvörösképzű ősz hadsegéd.

Az urak eltávozta után félenken faggatni kezdtem Tibort:

— Hát mondja, maga igazán fenség? Hisz akkor hamis nevet mondott nekünk a bálban.

Völegényem nevetett.

— Hja, ott inkognito voltam. Sőt egész Magyarországon is inkognitóban vagyok, édes Miléna.

Aztán jóízűen mosolygott:

— Mert Miléna... Miléna... ez Bommadrádában a hivatalos neve. Tudja?

S jókedvűen sunyított szegény, nekilekesült apukámra, aki a hátunk mögött ép most koccintott a mamával, mi-alat t kissé nehezen forgó nyelvvel tagolta a eánya világra-szóló szerencséjét, hogy:

— Bona... bommadratatata...

IV.

Másnap délelőtt tízkor beszálltunk vadonatúj utcai ruháinkban a ház előtt várakozó autókba (ujjé, micsoda csö-dület volt az utcán, de Gézát hiába kereste a szemem) és elrobogtunk a központi városházához, ahol a polgármester előtt megkötöttük a polgári házasságot. Tanú volt a had-segéd és a beretvált ezredes. A városházától elmentünk Tibor szállójába, ahol külön teremben fejedelmi villásreg-gelire terítették a számunkra. A mama mindenáron haza szeretett volna menni legalább még egyszer, hogy megnézze, jól bezártuk-e az ajtón a lakatokat. Tibor azonban tapodtat sem engedte elmozdulni a helyéről és idegesen szívtá a fogát.

— Borzasztó, hogy a polgári iskolákban semmit sem tanítanak az udvari etikettből! — sziszegte, nagyon természetesen magyarul, nehogy megértésük a bommadrádi elő-kezőségek, akiknek egyébiránt úgys minden figyelmüket le-foglalták a pompásan szervirozott likőrök.

Én pillanatig révetegen néztem magam elé az abroszra.

— Szent Isten, a csókruha...

Brillíánst, ékszer, gyöngyöt
mindenkinek drágábban vesz (Teréz-templ.
SZÉKELY EMIL, Király-u. 51. sz. emben.)

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosra a megállapított jutalékért életem leggyorsabb lebonyolítását
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyai-u. 19.

Hegedű, klarinét, teljes zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora, gramfon és lemezek a legolcsóbb árban:

STERNBERG HANGSZERGYÁR
VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota.) Árjegyzéket bérmentve.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását, felújítását és belövését.

Elad: elsőrangú gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket, pisztolyokat, revolvereket, összes vadászati cikkeket

Legjobb minőségű
mindennemű golyós-, sörétestöltények, löszerek.

Dr. Héray Andor

«Országos Földbirtokrendező Biróság» által engedélyezett ingatlanforgalmi vállalata.
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.

Vörösréz pálinkafőző-üstök

és vörösréz mosó-üstök rak-táron mindenféle kivitelben
Máthé András rézmű-
árnyár
Ujpest, Károly utca 11. sz.

Ekek, ekealkatrészek,
boronák, kapálóékek, fűkaszálók,

marokrakó és kévekötdő aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzcséplőkészletek,
szecskavágók, répavágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-sági gép és szerszám a

„**HANGYA**“ mezőgazdasági géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR
STOWASSER

kir. udvari szűke
BUDAPEST,
II., Lánchíd-u. 8.

Általánosan elismert,
legjobb, világjáró
hangszerek és
hárók.

Legnagyobb gyár.

Javítások és
hangolásokban
megbízható munkák.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből.
RÉZGÁLIC - RAFFIA - RÉZKÉNFOR

szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszer

szőlőpermetező
szénkéngezők, háti és egykezes kénporozógépek a legolcsóbb gyáriáron beszerezhetők
SZONTÁGH PÁL rézáru-gyár (Cégtulók Terényi Samu)
Budapest, IX., Üllői-út 19. sz.

HÁLÓSZOBÁK,

ebédlők, teljes lakberendezések legolcsóbban készítőnél, **BODON** műasztalos butoráruházában, **Péterfy Sándor** u. 42., Garay-térnél. Vidékieknek díjtalan csomagolás és szállítás.

EGY DARABBÓL KALAPÁLT
VÖRÖSRÉZÜSTÖK

TOVÁBBÁ

SZŐLŐ- ÉS BORGAZDASÁGI
GÉPEK, ESZKÖZÖK

LEGJUTÁNYOSABBAN KAPHATÓK

NAGY IGNÁC CÉGNÉL
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT

ALAPITTATOTT 1884. **9.** TELEFON: József 115-15.

DRÓTKERITÉS

legjobb minőségben, legolcsóbban
RENNER ÉS HAMVAI
sodronyfonat- és szitaárú készítőknél
Budapest, VIII., Köztemető-út 3. szám.
Baross-tér sarok. Keleti pályaudvar közeiben.

Ruházati

szükségletét

legelőnyösebben a
„**HANGYA**“
vidéki szövetkezeteiben
szerezheti be!

Mezőgazdasági **SZESZGYÁRAKAT**

szeszfőzőket, pálinkafőző- és mosóüstöket, valamint tejgazdasági gépeket és eszközöket **KÉSZIT:**

Szemenyei Lajos rézműves
őnöz és gépműhelye, Budapest, IX., Remete-u. 34.

Közhirré tétetik,

hogyan

ingyven kap

mindenki, aki a

„**VASÁRNAP**“

képes hetilapra legalább egy félévre előfizet és portóköltés fejében 25 koronát megküld, egy az Uj Barázda lapkiadó részvénytársaság kiadásában megjelent csinos és rendkívül gazdag tartalmú

1923. évre szóló naptárt!

Előfizetési díjak: félévre 190 korona,
egész évre . . 360 korona.

Siessen még ma! előfizetni, hogy a naptárt még karácsony előtt megküldhessük!